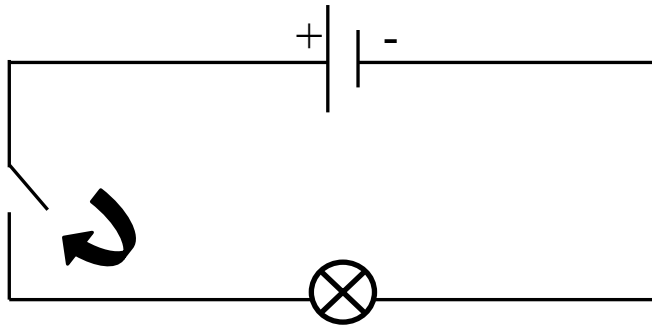

8 වසර විද්‍යාව

(7) ධාරා විද්‍යුතය පිළිබඳ මිනුම්

ඉහතින් දැක්වෙන්නේ කුඩා කළ ඔබ බලබයක් දැල්වී ම සඳහාසකස් කළ සරල පරිපත ඇටවුමකි එහි බලබය දැල්වීම සිදුවන්නේ ස්විචය සංවෘත වූ විට පමණක් බව ඔබට මතක ඇති. ස්විචය සංවෘත වූ විට වියලි කෝෂයෙන් නිපද වූ ධාරාව පරිපතයේ සන්නායක කම්බි ඔස්සේ ගලා යාම නිසා බලබය දැල්වීම සිදුවේ.

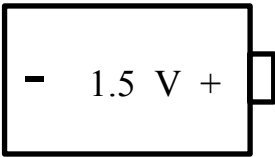
සංවෘත පරිපතයකින් විද්‍යුත් ආරෝපන ගලා යාම විද්‍යුත් ධාරාවක් ලෙස හැඳින්වේ

කෝෂයක විද්‍යුත් ධාරාව ගමන් කරන්නේ (+) අග්‍රයේ සිට (-) අග්‍රය දෙසටයි.

විද්‍යුත් ධාරාවේ සංකේතය - I

ධාරාවේ අන්තර්ජාතික ඒකකය - ඇම්පියරය - (A)

ධාරාව මනිනු ලබන උපකරණය - ඇමීටරය - + (A) -

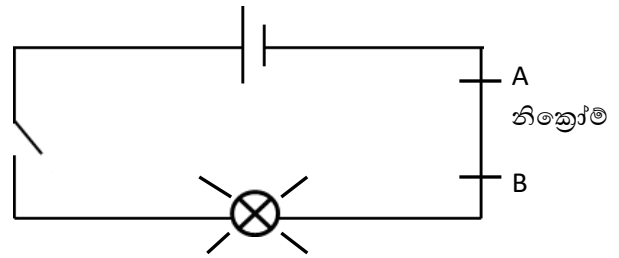
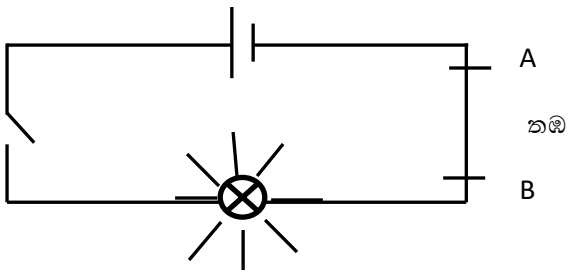

විද්‍යුත් කෝෂවල ඉහත සංකේත ඔබ දැක ඇති. එහි V සංකේතයෙන් දක්වා ඇත්තේ වෝල්ටීය තාවය හෙවත් විභව අන්තරයයි. එනම් ධ න අග්‍රය හා සෘන අග්‍රය අතර විද්‍යුත් විභව වෙනස විභව අන්තරය හෙවත් වෝල්ටීය තාව ලෙස හඳුන්වයි.

විභව අන්තරය සඳහා සංකේතය - V

විභව අන්තරය මනින ඒකකය වෝල්ට් - (V)

විභව අන්තරය මනිනු ලබන උපකරණය - වෝල්ට් + (V) -

ඉහතින් දැක්වෙන්නේ පරිපතයේ AB අතරට තඹ හා නික්‍රෝම් කම්බියකින් සම්බන්ධ කළ විට ඇතිවන බල්බයේ දීප්තියයි. මෙලෙස තඹ කම්බිය ඇති විට බල්බයේ දීප්තිය වැඩි වීමටත් නික්‍රෝම් කම්බිය ඇති විට බල්බයේ දීප්තිය අඩු වීමටත් හේතුව වූයේ එම සන්නායකය සතු වූ විශේෂ ගුණයකි.

සන්නායකයෙන් ගලන ධාරාව කෙරෙහි එමගින් ඇතිකරන බාධාව සන්නායකයේ ප්‍රතිරෝධය ලෙස හැඳින් වේ.

ප්‍රතිරෝධය දැක්වීම සඳහා සංකේතය	-	R
ප්‍රතිරෝධය මනින ඒකකය	-	ඔම් - (Ω)
ප්‍රතිරෝධය මනිනු ලබන උපකරණය	-	ඔම් මීටරය

සන්නායකයක ප්‍රතිරෝධය වැඩි විට ගලන ධාරාව අඩු වේ.

මල්ට් මීටරය මගින් ධාරාව, වෝල්ටීයතාව, මෙන්ම ප්‍රතිරෝධය ද මැනිය හැකිය.

පැවරුම -

- (1) විවිධ වර්ගයේ කෝෂ හැකි තරම් එකතු කර ඒවායේ (+) හා (-) අග්‍ර පිහිටන අයුරු හාවෝටීයතාවයේ අගයන් පරීක්ෂා කරන්න.
- (2) බල්බයක් සහිත සරල විද්‍යුත් පරිපතයක් තනා විවිධ වර්ගයේ ප්‍රතිරෝධක සම්බන්ධ කර බල්බයේ දීප්තිය වෙනස්වන අයුරු නිරීක්ෂණය කරන්න.

